

Sygnatura akt VI Ka 496/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 sierpnia 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Trzeja-Wagner

Sędziowie SSO Kazimierz Cieślukowski

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Protokolant Wenesa Kubaczyńska

przy udziale Krystyny Marchewki

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2014 r.

sprawy **D. R.** ur. (...) w R.

syna L. i D.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego i obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 7 kwietnia 2014 r. sygnatura akt VI K 437/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w punkcie 2 uzupełnia podstawę prawną orzeczenia o połączeniu kar pozbawienia wolności o art. 89 § 1a kk i podwyższa karę łączną pozbawienia wolności w tym punkcie orzeczoną do 2 lat i 6 miesięcy;
- uchyla rozstrzygnięcia z punktów 3, 4 i 7;
- na mocy art. 577 kpk na poczet kary łącznej orzeczonej w punkcie 2 zalicza skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w dniach 25 stycznia 2012 r., 26 stycznia 2012 r. i 18 września 2011 r.;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. R. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 496/14

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 5 sierpnia 2014r.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej rozpoznał wniosek skazanego D. R. o wydanie wyroku łącznego, ustalając, że był on skazany prawomocnymi wyrokami:

I Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 14 czerwca 2001r., w sprawie o sygn. VI K 1641/10, za czyny z art. 279 § 1 kk, popełnione w warunkach ciągu przestępstw, w okresie od dnia 2 lipca 2010r. do 5 lipca 2010r., w dniu 20 lipca 2010r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, nadto oddano oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora; karę pozbawienia wolności postanowieniem z dnia 28 marca 2013r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zarządził do wykonania;

II Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 28 lipca 2011r., w sprawie o sygn. VI K 206/11, za czyn z art. 288 § 1 kk, popełniony w dniu 18 marca 2011r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, nadto oddano oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora; karę pozbawienia wolności postanowieniem z dnia 16 maja 2013r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zarządził do wykonania;

III Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 7 marca 2012r., w sprawie o sygn. VI K 164/11:

- za czyn z art. 158 § 1 kk, popełniony w dniu 28 stycznia 2011r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

- za ciąg przestępstw z art. 190 § 1 kk, popełnionych w dniu 28 stycznia 2011r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono karę łączną 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, nadto oddano oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora; karę pozbawienia wolności postanowieniem z dnia 29 maja 2013r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zarządził do wykonania;

IV Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 listopada 2012r., w sprawie o sygn. VI K 593/12, za czyn z art. 279 § 1 kk, popełniony w okresie od dnia 20 do 22 czerwca 2012r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, nadto oddano oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

V Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 10 stycznia 2013r., w sprawie o sygn. VI K 364/12, za czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk, popełniony w dniu 25 stycznia 2010r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, nadto orzeczono karę grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych, przy przyjęciu, iż jedna stawka dzienna wynosi 10 złotych, oddano oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

VI Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 25 stycznia 2013r., w sprawie o sygn. VI K 624/11, za czyn z art. 278 § 1 kk, popełniony w okresie od dnia 26 maja 2011r. do dnia 22 lipca 2011r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, oddano oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora oraz orzeczono obowiązek naprawienia szkody;

VII Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 28 czerwca 2013r., w sprawie o sygn. VI K 700/12, za czyn z art. 158 § 1 kk, popełniony w dniu 9 września 2011r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, nadto orzeczono karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych, przy przyjęciu, iż jedna stawka dzienna wynosi 10 złotych, oddano oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora, zobowiązano do wykonywania pracy zarobkowej.

Sąd Rejonowy wyrokiem łącznym z dnia 7 kwietnia 2014r., w sprawie o sygn. akt VI K 437/13:

1. na podstawie art. 91 § 2 kk, art. 86 § 1 kk w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami:

a) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 14 czerwca 2011r., w sprawie o sygn. VI K 1641/10,

b) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 28 lipca 2011r., w sprawie o sygn. VI K 206/11,

c) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 7 marca 2012r., w sprawie o sygn. VI K 164/11

- orzekł wobec skazanego D. R. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami:

d) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 listopada 2012r., w sprawie o sygn. VI K 593/12,

e) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 10 stycznia 2013r., w sprawie o sygn. VI K 364/12,

f) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 25 stycznia 2013r., w sprawie o sygn. VI K 624/11,

g) Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 28 czerwca 2013r., w sprawie o sygn. VI K 700/12

- orzekł wobec skazanego D. R. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie w pkt 3 wyroku na mocy art. 89 § 1 kk w zw. z art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 2 kk, art. 73 § 2 kk warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 lat, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego;

Nadto w pkt 4 wyroku Sąd Rejonowy połączył kary grzywny orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 10 stycznia 2013r., w sprawie o sygn. VI K 364/12 oraz z dnia 28 czerwca 2013r., w sprawie o sygn. VI K 700/12, wymierzając skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, przy przyjęciu, iż jedna stawka dzienna wynosi 10 złotych.

Na podstawie art. 577 kpk zaliczył skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 1 okres kary dotychczas odbytej w sprawie podlegającej łączeniu VI K 1641/10, a na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczył okresy pozbawienia wolności w sprawach o sygn. VI K 364/12 i VI K 700/12.

Sąd uznał nadto, iż w pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu podlegają odrębnemu wykonaniu.

Zasądził od Skarbu Państwa kwotę na rzecz adwokata z urzędu 177,12 złotych brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu oraz zwolnił skazanego na mocy art. 624 § 1 kpk w całości od zapłaty kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Powyższy wyrok łączny został zaskarżony przez Prokuratora Rejonowego oraz przez obrońcę skazanego.

Prokurator, zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść skazanego, zarzucił mu:

- rażąco niewspółmierność orzeczonej w pkt 2 kary łączącej kary jednostkowe orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 listopada 2012r., sygn. VI K 593/12, z dnia 10 stycznia 2013r., sygn. VI K 364/12, z dnia 25 stycznia 2013r., sygn. VI K 624/11 i z dnia 28 czerwca 2013r., sygn. VI K 700/12 w wysokości 2 lat pozbawienia wolności, a zatem w oparciu o zasadę asperacji, podczas gdy prawidłowe ustalenia Sądu dot. odległości czasowej i miejscowej przestępstw objętych wyrokiem łącznym, naruszonych dóbr prawnych, osoby pokrzywdzonego, sposobu działania skazanego, jak i faktu jego wielokrotnej karalności uzasadniają zastosowanie przy wymierzaniu kary łącznej zasady pełnej kumulacji,

- rażąco niewspółmierność kary poprzez orzeczenie wobec skazanego w pkt 3 sentencji wyroku środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia orzeczonej w pkt 3 sentencji wyroku kary łącznej pozbawienia wolności, podczas gdy postawa skazanego, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia, zachowanie się po popełnieniu przestępstwa, jak i fakt jego wielokrotnej karalności w żadnej mierze nie pozwala na uznaniu powyższych

okoliczności za przesłanki pozytywnej prognozy kryminologicznej i zastosowaniu wobec skazanego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Stawiając powyższe zarzuty wniósł skarżący o zmianę wyroku poprzez wymierzenie skazanemu za przestępstwa wymienione w wyrokach Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 16 listopada 2012r., sygn. VI K 593/12, z dnia 10 stycznia 2013r., sygn. VI K 364/12, z dnia 25 stycznia 2013r., sygn. VI K 624/11 oraz z dnia 28 czerwca 2013r., sygn. VI K 700/12, kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności – na zasadzie pełnej kumulacji.

Obrońca skazanego, zaskarżając wyrok łączny w części dot. pkt 1 na korzyść skazanego, zarzucił wyrokowi rażąco niewspółmierność wymierzonej skazanemu kary łącznej w pkt 1 wyroku w wysokości 2 lat pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że proces resocjalizacji skazanego przebiega w sposób prawidłowy, skazany posiada pozytywną prognozę kryminologiczną oraz w chwili orzekania brak jest podstaw do wymierzenia kary o charakterze bezwzględny, zatem wymierzenie skazanemu kary łącznej z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania byłoby adekwatne do popełnionych czynów oraz kara taka spełniałaby swoją funkcję w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej.

W oparciu o tak sformułowany zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez warunkowe zawieszenie wykonania kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 1 sentencji wyroku.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora zasługiwała na uwzględnienie o tyle, że w następstwie jej wywiedzenia zmieniono zaskarżony wyrok, uzupełniając w pkt 2 podstawę prawną orzeczenia o połączeniu kar pozbawienia wolności o art. 89 § 1a kk i podwyższając karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną w tym pkt do 2 lat i 6 miesięcy, zaliczono na jej poczet okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach podlegających łączeniu, uchylając równocześnie rozstrzygnięcia z pkt 3, 4 i 7 tegoż wyroku.

Apelacja obrońcy skazanego nie jest natomiast zasadna i to w stopniu oczywistym.

Ponieważ skarżący nie kwestionowali wyznaczonych przez Sąd I instancji zbiegów realnych przestępstw, za które orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności stanowiły następnie podstawę do ukształtowania wymiaru kary łącznej, wypada więc jedynie potwierdzić, iż Sąd merytoryczny nie popełnił w tym zakresie najmniejszego błędu. Istotnie zachodziły warunki do orzeczenia dwóch kar łącznych pozbawienia wolności z połączenia kar tego rodzaju orzeczonych wskazanymi wyrokami Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej.

Jeśli chodzi zaś o podniesiony zarzut rażąco niewspółmierności kary wskazać należy, iż będzie on tylko zasadny wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo SN (por. III KR 254/73, OSNPG 1974, nr 3-4, poz. 51 i aprobatę tego stanowiska: M. Cieślak, Z. Doda, Przegląd orzecznictwa, Pal. 1975, z. 3, s. 64). Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa - >>rażąco<< niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (zob. wyrok SN z dnia 2 II 1995r., II KRN 198/94, OSNPP 6/1995, poz. 18).

Granice kary łącznej określa przepis art. 86 § 1 kk, wedle którego Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar jednostkowych podlegających łączeniu do ich sumy, nie przekraczając górnych granic dla danego rodzaju kar wynikających z powołanego przepisu, przy czym jej wymiar we wskazanych wyżej granicach warunkowany jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem, im związek ten luźniejszy, tym przeważać powinno kumulowanie poszczególnych

kar (zob. wyrok SN z dnia 25 X 1983r., IV KR 213/83, OSNKW z 1984r., z. 5-6, poz. 65; wyrok SN z dnia 15 V 1990r., IV KR 80/90, Lex nr 22064; wyrok SA w Krakowie z dnia 10 X 1991r., II AKr 127/91, KZS z 1991r., z. 10, poz. 10). Przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy zaś rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 2 VII 1992r., II AKr 117/92, KZS z 1992r., z. 9, poz. 50).

Przywołane w apelacji Prokuratora okoliczności, a mianowicie ilość i różnorodność przestępstw pozostających w II zbiegu, okoliczności popełnienia przypisanych skazanemu przestępstw, wielość osób pokrzywdzonych, a także odstępy czasowe pomiędzy popełnianymi czynami, wskazywały zdaniem skarżącego na dość odległy związek przedmiotowo – podmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami, a tym samym przemawiały za orzeczeniem kary łącznej na zasadzie kumulacji.

Należy w pełni zaaprobować poglądy Sądu Rejonowego wyartykułowane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku co do okoliczności, jakie winny zostać uwzględnione przy wymiarze kary łącznej. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, wymiar kary łącznej winien być kształtowany przy uwzględnieniu w pierwszej kolejności celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, jak też jej społecznego oddziaływania. Istotnym staje się w kontekście tych celów ustalenie właśnie związku przedmiotowego i podmiotowego pomiędzy czynami podlegającymi objęciu karą łączną oraz czas popełnienia przestępstw, jak też ustalenie okoliczności związanych z zachowaniem i szeroko rozumianą sytuacją skazanego po wydaniu wyroków, na mocy których orzeczono kary jednostkowe, w celu rozważenia ich wpływu na ewentualne złagodzenie. W szczególności zatem zaaprobować należy w pełni stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym związek podmiotowo - przedmiotowy czynów objętych karą łączną wymierzoną w pkt 2 nie był szczególnie silny, gdyż nie wszystkie czyny były podobne rodzajowo (czyn objęty ostatnim wyrokiem, popełniony we wrześniu 2011r., naruszał dobro chronione prawem jakim jest życie i zdrowie człowieka), czyny te były popełniane na szkodę różnych podmiotów, nie były objęte wspólnym planem działania). Należy jednak podkreślić za skarżącym, że znaczna odległość czasowa popełnianych przestępstw, bo w około półrocznych odstępach czasowych (czyny bowiem objęte drugim zbiegiem były popełniane na przestrzeni maja 2011r. - czerwca 2012r.), to okoliczność wskazująca na zasadność zbliżenia wymiaru kary łącznej z kolei do sumy kar cząstkowych. Wskazać należy jednak w tym kontekście skarżącemu, iż zastosowanie zasady pełnej kumulacji przy wymiarze kary łącznej w szczególności winno być ograniczone do sytuacji, kiedy pomiędzy pozostającymi w zbiegu realnym czynami odległość czasowa jest szczególnie znaczna, sama granica pomiędzy nimi jest wyraźna, a wszystkie czyny są różnorodnej natury, nie objęte jedynym planem działania. Zatem Sąd Rejonowy badając relacje zachodzące pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami prawidłowo stwierdził, że więzi pomiędzy nimi nie były na tyle bliskie, by uzasadniało to wymierzenie kar na zasadzie pełnej absorpcji, a więc w rozmiarze odpowiadającym wymiarowi najwyższej z kar podlegających połączeniu, in concreto w wymiarze 1 roku i 2 miesięcy, jednak w sposób nieprawidłowy uznał, że czyny te zostały popełnione w krótkich odstępach czasu. Właśnie ta okoliczność, podnoszona trafnie przez skarżącego, a nadto popełnienie czterech przestępstw w różnych okolicznościach, naruszających nie tylko mienie, ale i zdrowie człowieka, na szkodę różnych pokrzywdzonych, wysoce negatywnie charakteryzuje osobę skazanego, świadczy o wysokim stopniu jego demoralizacji pomimo młodego wieku i natężeniu determinacji przestępczej.

Przeprowadzony dowód z aktualnej opinii o skazanym, odbywającym karę pozbawienia wolności od dnia 21 lipca 2013r., pozwolił Sądowi orzekającemu zorientować się jak przebiega proces jego resocjalizacji, co ma istotne znaczenie przy określeniu wymiaru kary łącznej (podobnie SN w wyroku z dnia 20 VIII 1985r., II KR 245/85, OSNKW 1986/5-6/39). Sąd I instancji nie uwzględnił w sposób dostateczny zachowania D. R. po wydaniu kolejnych wyroków skazujących. Choć prawdą jest, że opinia jednostki penitencjarnej dotyczyła krótkiego okresu pobytu w niej skazanego (niespełna dwumiesięcznego), to jednak nie wynika z jej treści, by zachowanie skazanego było wyróżniające się; skazany zachowuje się poprawnie, stosując się do obowiązujących przepisów i wewnętrznego regulaminu, tym samym wykonuje swoje obowiązki, jego pozytywne zachowanie w trakcie wykonywania kary może wpływać jednak jedynie z dobrego przystosowania się do warunków pozbawienia wolności, a nie chęci zmiany swej osobowości. Dotychczas nie był nagradzany regulaminowo, ani karany dyscyplinarnie, prezentując jednak krytyczny stosunek do popełnionych przez siebie przestępstw. Jak wynika z powołanej opinii o skazanym jego zachowanie w warunkach izolacji nie budzi

większych zastrzeżeń, niczym jednak skazany nie wyróżnia się w swoim postępowaniu, a cele resocjalizacji nie zostały jeszcze osiągnięte i powinny być kontynuowane w dalszym ciągu w warunkach zakładu karnego. Przy wymiarze kary łącznej Sąd odwoławczy zważył również na okoliczności związane bezpośrednio z osobą skazanego. Przede wszystkim Sąd ten wziął jednak pod uwagę fakt, iż D. R. był wielokrotnie karany (jak wynika z karty karnej skazanego był on 7-krotnie karany), w tym – co podkreśla skarżący – kary jednostkowe objęte II zbiegiem oscylowały w wymiarze ok. 1 roku, przy czym we wszystkich przypadkach kary wobec skazanego były wymierzane z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, co w żaden sposób nie uchroniło go jednak od popełnienia kolejnych przestępstw, a to oznacza, iż zawieszenie wykonania orzeczonej wobec skazanego kary pozbawienia wolności w każdym z tych przypadków okazało się niewystarczające dla osiągnięcia wobec skazanego celów tejże kary, w tym celu najbardziej pożądanego jakim jest zapobieżenie powrotowi do przestępstwa. Oceniając osobę skazanego i fakt, iż z opinii o skazanym wynika, że w chwili obecnej cele resocjalizacji nie zostały jeszcze osiągnięte i resocjalizacja powinna być kontynuowana w warunkach zakładu karnego mieć na uwadze należy, iż skazany odbywa karę pozbawienia wolności zaledwie od lipca 2013r., tym samym przy wymiarze kary łącznej Sąd musiał wziąć pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie wymierzone mu kary muszą spełnić w stosunku do skazanego.

W świetle powyższych kryteriów, w ocenie Sądu Okręgowego, jedynie sprawiedliwą i współmierną karą łączną jest kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności – przy połączeniu kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami VI K 593/12, VI K 364/12, VI K 624/11 i VI K 700/12. Z jednej strony wymierzona kara uzasadniona jest faktem, iż popełnione przez skazanego przestępstwa, które objęto karą łączną w pkt 2 nie były wszystkie jednorodne – ostatnie skierowane było przeciwko dobru chronionemu prawem jakim jest zdrowie człowieka, inne przeciwko mieniu, z drugiej strony nie bez znaczenia jest znaczna odległość czasowa pomiędzy popełnianymi czynami. W wyniku szczegółowej analizy okoliczności dotyczących skazanego Sąd odwoławczy uznał, iż jedyną słuszną karą łączną obejmującą wzmiankowane skazania jest kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Tym samym, wobec braku przesłanek, Sąd nie zastosował jednak skrajnej i postulowanej przez skarżącego zasady pełnej kumulacji uznając, iż wymierzenie przy zastosowaniu tej zasady kary 4 lat pozbawienia wolności nie byłoby adekwatne i sprawiedliwe wobec popełnionych przez skazanego przestępstw (w większości przeciwko mieniu) oraz wobec jego postawy, jego właściwości osobistych i sposobu funkcjonowania, z których jednoznacznie i kategorycznie wynika, iż skazany pomimo młodego wieku (w chwili orzekania skazany ma ukończone dopiero 21 lat) wchodził cały czas w konflikt z prawem i nie przestrzegał zasad prawnych, a orzekane wobec niego kary pozbawienia wolności w zawieszeniu w żaden sposób nie zapobiegły powrotowi skazanego do przestępstwa.

Zważywszy na powyższe, słusznie skarżący zarzucił Sądowi meriti dokonanie nieprawidłowych ustaleń faktycznych dot. postawy skazanego w procesie jego resocjalizacji, a tym samym i niesłuszne wysnucie pozytywnej prognozy kryminologiczno – społecznej wobec skazanego. Ważkie znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma względ na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popełnienie większej ilości przestępstw jest zaś istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji, której zastosowanie jest przeciw rozwiązaniem skrajnym, wyjątkowym, podobnie jak sięgnięcie po będącą jej przeciwieństwem zasadę kumulacji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 VII 2000r., II AKa 171/00, OSA z 2001r., z. 2, poz. 5; wyrok SA w Krakowie z dnia 29 VI 2010r., II AKa 100/10, KZS 2010/10/16).

Tymczasem skazany w latach 2010 – 2012, jako zupełnie młoda osoba, popełnił w sumie aż 10 przestępstw (część z nich została popełniona w warunkach z art. 91 § 1 kk), co musiało niestety stanowić istotny negatywny czynnik prognostyczny, przemawiający obecnie za orzeczeniem wobec niego kary łącznej surowszej nawet od wynikającej z dyrektywy częściowej kumulacji w wysokości zbliżonej do minimum (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 IX 2001r., II AKa 154/01, Prok. i Pr. z 2002r., z. 4, poz. 26). Wprawdzie aktualna, prawidłowa postawa skazanego w jednostce penitencjarnej, polegająca na zdyscyplinowaniu i podporządkowaniu regulaminowi, winna zasadniczo sprzyjać pozytywnym zmianom w sposobie życia skazanego, choć zasady doświadczenia życiowego uczą, iż umiarkowanie pomyślna prognoza kryminologiczno – społeczna, stawiana wobec osób, które w przeszłości wykazały wielokrotnie oznaki braku odpowiedzialności i samodyscypliny, jest dotknięta dużym stopniem ryzyka.

W tej sytuacji wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a więc w wymiarze znacznie niższym od sum kar częściowych podlegających połączeniu (odpowiednio wynoszących 1 rok i 2 miesiące, 1 rok, 10 miesięcy, 1 rok), uznać należy za rozstrzygnięcia spełniające kryteria sprawiedliwości i racjonalności w kontekście wyżej wskazanych kryteriów.

Ma rację skarżący Prokurator, że poczynione przez Sąd I instancji ustalenia nie uzasadniają przekonania co do pozytywnej prognozy wobec skazanego, o której mowa w art. 69 § 1 kk.

Nie przekonują Sądu odwoławczego zaprezentowane w pisemnych motywach wyroku wywody, odnoszące się do przyjęcia przez Sąd I instancji pozytywnej prognozy kryminologiczno – społecznej w stosunku do skazanego, a tym samym do zastosowania art. 69 kk i warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej mu łącznej kary pozbawienia wolności. Zgodzić się zatem należy ze skarżącym, iż uprzednia karalność oskarżonego nie została w sposób dostateczny uwzględniona przez Sąd Rejonowy w momencie oceny możliwości uzyskania spodziewanego efektu zapobiegawczego kary, o jakim mowa w przytoczonym przepisie. Orzeczona kara łączna pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania także w ocenie Sądu odwoławczego nie miałyby szans na realizację celów w zakresie zapobiegawczego oddziaływania na sprawcę i w tym kontekście musi zostać uznana za niezasadną. Przypomnieć należy, że skazany na przestrzeni trzech lat dopuścił się szeregu przestępstw przeciwko mieniu, ale także przeciwko zdrowiu człowieka, czy wolności, w tym także w warunkach ciągu przestępstw. Każdorazowo korzystał z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, co trzykrotnie skutkowało zarządzeniem do wykonania orzeczonych kar. Fakt, iż obecnie skazany wyraża krytyczny stosunek do popełnionych przez siebie czynów w tych okolicznościach nie może wpłynąć na przyjęcie pozytywnej prognozy kryminologiczno – społecznej i skorzystanie z instytucji art. 69 § 1 kk przy wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności. Przy dotychczasowej postawie skazanego trudno zatem uznać, że ponowna, łączna kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wpłynie na jego postawę. Rację ma zatem apelujący Prokurator podnosząc, iż z uwagi na dotychczasową karalność oskarżonego, regularność w popełnianiu przestępstw, lekceważenie uprzednich orzeczeń oraz jego postawę, kara łączna pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie spełni dyrektywy prewencji ogólnej pozytywnej, tj. takiego jej ukierunkowania, które ma na celu wyrobienie przekonania o nieuchronności sankcji, a tym samym o nieopłacalności popełniania przestępstw. Wcześniejsze łagodne traktowanie przecież nie powstrzymało skazanego od dokonania ponownie przestępstw, a przeciwnie – skłoniło do nadużycia udzielonego mu zaufania. Nie sposób więc doszukać się jakiegokolwiek gwarancji, iż obecnie w wypadku zastosowania kary w wariantcie wolnościowym D. R. przestrzegaliby porządku prawnego i nie dopuściłby się już kolejnego zachowania godzącego w ten porządek.

Podkreślenia wymaga nadto, że instytucja zawieszenia warunkowego kary pozbawienia wolności znajduje wtedy zastosowanie, gdy brak jest potrzeby zmiany postawy sprawcy czynu, która jest stabilna i pozytywna wobec porządku prawnego, a przestępstwa, których się dopuścił były tylko jego błędem życiowym, przypadkiem ocenionym przez niego negatywnie, epizodem, którego karygodność sam sobie uświadamia. W przypadku D. R. nie może być o tym mowy, w jego przypadku bowiem realne oddziaływanie wychowawcze może przynieść jedynie kara, która swoją dolegliwością wystarczająco jasno uświadomi mu stopień naganności popełnionych przez niego czynów oraz fakt obowiązywania określonych norm.

Dlatego Sąd Okręgowy zdecydował o podwyższeniu kary łącznej pozbawienia wolności, orzeczonej w pkt 2 zaskarżonego wyroku do 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, uzupełniając podstawę prawną orzeczenia o połączeniu kar o art. 89 § 1 a kk i o uchyleniu rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej pozbawienia wolności, nie znajdując podstaw w realiach przedmiotowej sprawy do stosowania środka probacyjnego, oraz o uchyleniu odnoszącego się do tej instytucji rozstrzygnięcia - dozoru kuratora.

Przywołany wyżej przepis art. 89 § 1a kk dał możliwość orzeczenia w wyroku łącznym bezwzględnej kary pozbawienia wolności właśnie w takim przypadku jak w realiach niniejszej sprawy – a zatem w przypadku łączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, gdyż skazania na kary

pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania orzeczono za przestępstwa popełnione po dniu 8 czerwca 2010r., a wobec skazanego nie zachodzą przesłanki z art. 69 kk.

Z uwagi na powyższą zmianę konieczne było także uchylenie pkt 4 i 7 zaskarżonego wyroku, albowiem orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 28 czerwca 2013r, w sprawie o sygn. VI K 700/12, kara grzywny w oparciu o przepis art. 71 § 1 kk – obecnie po myśli § 2 tegoż przepisu nie będzie podlegała wykonaniu, grzywna zatem orzeczona w wyroku w/w Sądu Rejonowego, w sprawie o sygn. VI K 364/12, będzie podlegała wykonaniu odrębnemu.

Apelacja obrońcy skazanego okazała się, w większości z przyczyn podniesionych już wyżej, bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Sąd Rejonowy w zaskarżonym pkt 1 wyroku łącznego prawidłowo połączył na podstawie art. 91 § 2 kk i art. 86 § 1 kk kary wymierzone trzema wyrokami Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej, tj. karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną w wyroku z dnia 14 czerwca 2011r., sygn. akt VI K 1641/10, karę 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w wyroku z dnia 28 lipca 2011r., sygn. akt VI K 206/11 oraz orzeczone wyrokiem z dnia 7 marca 2012r., w sprawie o sygn. akt VI K 164/11, 2 kary jednostkowe pozbawienia wolności, połączone w karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, które to kary były wszystkie orzeczone wprawdzie z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, jednakże przed wydaniem wyroku łącznego zarządzono prawomocnie ich wykonanie. Prawidłowo również, bo zgodnie z zasadami określonymi w art. 86 § 1 kk wymierzył karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, która jest karą sprawiedliwą.

Skarżący w uzasadnieniu środka odwoławczego powołuje się na okoliczności, które Sąd merytoryczny winien był wziąć pod uwagę stosując dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności, a zatem takie okoliczności, które zaistniały już po wydaniu wyroków, wskazujące na zakończenie pomyślnie procesu resocjalizacji wobec skazanego w warunkach izolacji penitencjarnej. Nie sposób zgodzić się z obrońcą, gdy zważy się na całokształt działalności przestępczej skazanego; wszak jako młoda osoba z niezwykle łatwością powracał on na drogę przestępstwa pomimo stosowania wobec niego środków probacyjnych, a zatem nie były one skuteczne w procesie wychowawczym i zapobiegawczym u skazanego. Wręcz przeciwnie – popełniał on w latach 2011-2012 kolejne przestępstwa przeciwko mieniu, ale i przeciwko zdrowiu człowieka (ostatni wyrok zapadł w czerwcu 2013r., w tym też roku wydano trzy wyroki w sprawach skazanego). Także i z treści opinii aresztu śledczego nie wynika nic nadzwyczajnego, zwłaszcza zaś, by postawa skazanego nie wymagała utrwalenia w warunkach dalszej izolacji, co szerzej omówiono już wyżej.

Należy nadto przywołać treść przepisu art. 89 § 1 kk, który to, w przypadku spełnienia przesłanek z art. 69 kk, określa warunki w jakich możliwe jest zawieszenie wykonania kary łącznej orzekanej w wyroku łącznym. Zgodnie z tym przepisem, warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej pozbawienia wolności jest możliwe tylko wówczas, gdy dochodzi do połączenia skazań za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, a więc chociażby jedna z kar jednostkowych, podlegających połączeniu, musi być orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Nie jest więc dopuszczalne warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary łącznej w sytuacji takiej jak w niniejszej sprawie, gdy wszystkie podlegające połączeniu kary orzeczone zostały bez warunkowego zawieszenia ich wykonania (por. wyrok SN z dnia 13 II 2013r., III KK 335/12, Lex nr 1294450, ale także i inne orzeczenia SN, powołane w uzasadnieniu tego orzeczenia).

Wobec zatem nieuwzględnienia stawianego wyrokowi łącznemu w apelacji obrońcy zarzutu oraz braku innych uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu – w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Z uwagi na fakt niepokrycia przez skazanego kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu przez wyznaczonego z urzędu obrońcę, Sąd odwoławczy na stosowny wniosek obrońcy zasądził na jego rzecz od Skarbu Państwa wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej minimalnej stawce wynagrodzenia za reprezentowanie strony w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego.

Fakt pozbawienia skazanego wolności i wynikający z niego brak odpłatnego zatrudnienia były podstawą rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego o zwolnieniu skazanego z obowiązku poniesienia wydatków postępowania odwoławczego, którymi obciążono Skarb Państwa.